

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język hiszpański
<i>Poziom:</i>	Poziom dwujęzyczny
<i>Forma arkusza:</i>	MJHH-D0-100
<i>Termin egzaminu:</i>	21 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	28 czerwca 2024 r.

Zasady oceniania zadań zamkniętych oraz zadań otwartych krótkiej odpowiedzi

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadania otwarte sprawdzające znajomość środków językowych

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych wymagana jest pełna poprawność gramatyczna i ortograficzna.

Zadania otwarte sprawdzające rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych

1. Odpowiedź musi być komunikatywna dla odbiorcy, zgodna z poleceniem oraz musi wskazywać, że zdający zrozumiał tekst.
2. O ile zasady oceniania określone dla danego zadania nie stanowią inaczej, odpowiedź nie jest akceptowana, jeśli zdający:
  - popełnia błędy, które
    - zmieniają znaczenie wyrazu
    - powodują, że użyty wyraz nie byłby rozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst, np. *un ginio* zamiast *un guiño* w zadaniu 4.5.
    - powodują, że odpowiedź jest niejasna, dwuznaczna lub wieloznaczna, np. *es considerado muerto* zamiast *está condenado a la muerte* w zadaniu 3.3.
  - używa zapisu odzwierciedlającego brzmienie wyrazu zamiast zapisu w poprawnej formie ortograficznej
  - udziela odpowiedzi, która
    - nie jest wystarczająco precyzyjna, np. *cosas dejadas* zamiast *cosas inventadas* w zadaniu 3.1.
    - nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę; nie jest logiczną odpowiedzią na pytanie, np. *duro* zamiast *más difícil* w zadaniu 4.8.
  - udziela dwóch odpowiedzi, z których jedna jest poprawna, a druga – błędna
  - podaje poprawną odpowiedź, ale uzupełnia ją elementami, które nie są zgodne z tekstem
  - udziela odpowiedzi w innym języku niż wymagany w danym zadaniu.
3. Jeżeli lukę należy uzupełnić liczebnikiem, numerem telefonu, godziną lub wyrazem/wyrazami o wysokiej frekwencji w języku hiszpańskim, wówczas wymagana jest pełna poprawność zapisu.
4. Jeżeli lukę należy uzupełnić wyrazem/wyrazami o niskiej frekwencji w języku hiszpańskim, dopuszczalne są błędy językowe i/lub ortograficzne, o ile nie zakłócają komunikacji, a odpowiedź wskazuje, że zdający zrozumiał tekst.
5. Jeżeli lukę należy uzupełnić dłuższym fragmentem tekstu lub zadanie wymaga odpowiedzi pełnym zdaniem, kluczowe jest przekazanie komunikatu.

Uwaga!

1. W zasadach oceniania rozwiązań zadań ustalanych dla konkretnych zadań w arkuszu egzaminacyjnym mogą zostać określone wyjątki od powyższych zasad, np. dopuszczające uzgodniony katalog błędów w przypadku danego wyrazu.
2. Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024 ¹		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	D
1.2.			B
1.3.			C
1.4.			A
1.5.			C

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i>	II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	C
2.2.			C
2.3.		II.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.	D
2.4.		II.3) Zdający określa [...] nastawienie [...] nadawcy/autora wypowiedzi.	B
2.5.		II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.	A
2.6.		II.3) Zdający określa [...] postawy nadawcy/autora wypowiedzi.	B

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1246).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
3.1.	<p>II. Rozumienie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie [...].</i></p>	<p>VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.</p>	<p>II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</p>
3.2.	<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi.</p> <p><i>Zdający zmienia formę przekazu ustnego [...] tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i></p>		<p>II.3) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora wypowiedzi.</p>
3.3.	<p>I. Znajomość środków językowych.</p>		<p>II.5) Zdający znajduje w wypowiedzi określone informacje.</p>
3.4.	<p><i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i></p>		

Uszczegółowienia do zadania 3.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 3.1.

Aby odpowiedź zdającego została zaakceptowana, musi z niej wynikać, że M. Mead nie uważa przedmiotów stworzonych/wymyślonych przez człowieka za początek cywilizacji.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
los objetos (de uso) inventados / fabricados / hechos / producidos los utensilios creados	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
los instrumentos hechos las herramientas creadas los inventos creados cosas inventadas invenciones hechas	
cosas que fueran inventadas	akceptuje się błędy niezakłócające komunikacji i spójności z fragmentami tekstu otaczającymi lukę

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
piedras hechas los objetos usados	odpowiedź niezgodna z tekstem
cosas dejadas	odpowiedź nie jest wystarczająco precyzyjna
objetos cosas herramientas	odpowiedź nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce

Zadanie 3.2.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
asombró sorprendió extrañó dejó sorprendido	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
sobrecogió dejó atónito chocó pareció rara	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
fue como una inspiración no convenció llegó inesperadamente	odpowiedź niezgodna z tekstem
era imprevista fue / era inesperado cuestionó	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentem tekstu następującym po luce

Zadanie 3.3.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
está condenado a la muerte / está condenado a morir	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
muere puede morir va a morir no puede sobrevivir puede ser comido / matado es comido / es matado	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
no puede cazar puede recuperarse	odpowiedź niezgodna z tekstem
es considerado muerto	odpowiedź wieloznaczna

Zadanie 3.4.

Z odpowiedzi zdającego musi wynikać, że wartości uznawane przez M. Mead za fundament cywilizacji zanikają.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
se van perdiendo están en retroceso van en retroceso tienden a desaparecer	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
se pierden se han perdido no predominan no se aprecian no se cultivan valen cada vez menos pierden su importancia han perdido su importancia no son importantes desaparecen quedan olvidados por mucha gente apenas existen son muy raros de encontrar no son (muy) populares son poco populares	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
avanzan son muy utilizados son ayuda a otra persona	odpowiedź niezgodna z tekstem
una actitud solidaria empieza por una persona que ayuda	odpowiedź nie łączy się logicznie i/lub nie jest spójna z fragmentem tekstu poprzedzającym lukę

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie ze słuchu uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B
4.2.		III.2) Zdający określa intencje [...] nadawcy/ autora tekstu.	A
4.3.		III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	D
4.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	C

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		
	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	
4.5.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	VIII.2) Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym [...] informacje sformułowane w tym języku obcym.	III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.6.	V. Przetwarzanie wypowiedzi. <i>Zdający zmienia formę przekazu [...] pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności [...].</i>		III.9) Zdający rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne.
4.7.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.8.			

Uszczegółowienia do zadania 4.**Zasady oceniania**

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Zadanie 4.5.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
un guiño (casi imperceptible / apenas perceptible / cómplice / discreto)	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
un gesto (disimulado / discreto)	
un guinio	akceptuje się błąd zapisu: <i>ni</i> zamiast <i>ñ</i>

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
una sonrisa dinero	odpowiedź niezgodna z tekstem
del pasado su capacidad transmitiendo gratitud su gratitud	odpowiedź nielogiczna i/lub niespójna z fragmentem tekstu poprzedzającym lukę
un ginio un gueño	użyty wyraz nie byłby zrozumiany przez odbiorcę jako wyraz, którym zdający powinien uzupełnić tekst

Zadanie 4.6.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
la clienta alemana la primera clienta	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
la (una) clienta (un) cliente (su) primer cliente su nueva clienta Frau Heinz la señora Heinz la alemana	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
los clientes las clientas una persona famosa su vestido su proyecto de moda su primer encuentro	odpowiedź niezgodna z tekstem

Zadanie 4.7.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)	
abrumada atemorizada	
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)	
agobiada asustada angustiada estresada llena de miedo preocupada	

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
más trabajadora entusiasta entusiasmada motivada animada	odpowieź niezgodna z tekstem
el temor a fallar miedo	odpowieź niezgodna z tekstem: zmiana sensu zdania

Zadanie 4.8.

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Odpowiedź oczekiwana (1 pkt)
(mucho) más difícil
Przykładowe akceptowane odpowiedzi (1 pkt)
más complicado

Przykładowe niepoprawne odpowiedzi (0 pkt)	
duro	odpowieź nie jest spójna z fragmentami tekstu otaczającymi lukę
más beneficioso más fácil igual	odpowieź niezgodna z tekstem
mucho difícil	błąd w użyciu przysłowka o wysokiej frekwencji

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniu otwartym sprawdzającym rozumienie tekstów pisanych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tego zadania nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

* Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.5) Zdający rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu.	E
5.2.			F
5.3.			C
5.4.			B

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. <i>Zdający rozumie [...] różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności [...].</i>	III.7) Zdający wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście.	B
6.2.		III.1) Zdający określa główną myśl [...] fragmentu tekstu.	D
6.3.		III.2) Zdający określa intencje [...] nadawcy/autora tekstu.	A
6.4.		III.4) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	E

Znajomość środków językowych

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe	
7.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].	B
7.2.			C
7.3.			B
7.4.			D
7.5.			C

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
8.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
8.2.		
8.3.		
8.4.		

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi** nieujęte w zasadach oceniania, które są merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania.

Zadanie	Poprawna odpowiedź
8.1.	manera / forma
8.2.	donde
8.3.	horas
8.4.	hechas / formadas / construidas

Zadanie	Przykłady niepoprawnych odpowiedzi
8.1.	mirada
8.2.	dónde / en que / cuales / aquellas / las cuales
8.3.	días / vistas / momentos
8.4.	echas

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024	
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe
9.1.	I. Znajomość środków językowych. <i>Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].</i>	I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
9.2.		
9.3.		
9.4.		
9.5.		

Akceptowane są **wszystkie odpowiedzi nieujęte w zasadach oceniania**, które są **merytorycznie poprawne i spełniają wszystkie warunki zadania**.

Zadanie	Poprawna odpowiedź
9.1.	acomódense (acomodaos) donde haya os acomodáis (se acomodan) donde haya
9.2.	le adormecieron / le durmieron / le adurmieron
9.3.	le disgustara (disgustase) trabajar / le disgustara (disgustase) el trabajo / le hubiera (hubiese) disgustado el trabajo / no le gustara (gustase) trabajar / no le gustara (gustase) el trabajo / estuviera disgustado por el trabajo / tuviera disgusto por trabajar / sintiera disgusto por el trabajo
9.4.	me adviertas de (sobre) el peligro / hagas advertencias sobre el peligro / me adviertes del peligro
9.5.	que se los quisiera (quisiese) facilitar / que quisiera (quisiese) facilitárselos / que se los facilitara (facilitase)

Zadanie	Przykłady niepoprawnych odpowiedzi
9.1.	acomodense donde hay
9.2.	adormecieron / adurmieron / le habían adormecido / le adormecieran / le hubieran adormecido
9.3.	le disguste trabajar / le disgustó trabajo / le disgustaba el trabajo / no le gusta trabajar / tuviera el disgusto por trabajar (el trabajo)
9.4.	adviertas de un peligro / hagas advertimiento sobre el peligro
9.5.	quien se los quisiera (quisiese) facilitar que quisiera facilitar eso / que querían facilitárselo

Uwagi do zadań 8. i 9.

1. Odpowiedź uznaje się za poprawną tylko wtedy, gdy wpisywane wyrazy lub fragmenty zdań są w pełni poprawne gramatycznie i ortograficznie, a ponadto w zadaniu 9. wpisywany fragment nie przekracza pięciu wyrazów.
2. Akceptuje się wyraz zapisany wielką literą zamiast małą i odwrotnie. Powyższe ustalenie akceptuje się pod warunkiem, że zdający nie naruszył innych zasad pisowni, np. pisowni nazw własnych.

Uwagi dotyczące oceniania prac zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią, z dysortografią*

W zadaniach otwartych sprawdzających znajomość środków językowych uwzględnia się stwierdzoną i udokumentowaną dysleksję, dysgrafię i dysortografię. Przy ocenie tych zadań nie są brane pod uwagę błędy ortograficzne. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.

*Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 8.
8.2.	dónde
8.3.	oras
8.4.	construídas

Zadanie	Przykładowe akceptowane odpowiedzi do zadania 9.
9.1.	acomodense donde haya
9.2.	le adormesieron
9.5.	que se los facilitára

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.

Elige una de las opciones y márcala con un círculo. Escribe una composición adecuada al tipo de texto del que se trate. El escrito debe tener entre 300 y 350 palabras.

1. W wielu krajach coraz więcej ludzi porzuca myśl o kupnie mieszkania na rzecz jego wynajmowania. Czy to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię dotyczącą tego zjawiska, odnosząc się do następujących aspektów:
  - mobilność zawodowa
  - więzi społeczne
  - finanse.
2. Telefony komórkowe stały się naszym nieodłącznym atrybutem, jednak wiele osób używa ich w przestrzeni publicznej w sposób przeszkadzający innym. Napisz **artykuł**, w którym:
  - opisziesz incydent związany z niewłaściwym używaniem telefonu komórkowego mający miejsce w przestrzeni publicznej
  - wyrazisz swoją opinię dotyczącą reakcji uczestników tego zdarzenia
  - przedstawisz projekt akcji mającej na celu uświadomienie ludziom, że korzystanie z telefonu w niektórych sytuacjach może okazać się uciążliwe dla otoczenia.

Ogólne wymagania egzaminacyjne

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie tworzy [...] złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne [...].
- IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający [...] reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach [...].

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (rozprawka)

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
- V.8) Zdający stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją.
- V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
- V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne (artykuł)

- I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności [...].
- V.1) Zdający opisuje ludzi [...], miejsca i zjawiska.
V.2) Zdający opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości [...].
V.6) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy [...].
V.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.
V.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
VII.3) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia.
VII.8) Zdający proponuje [...].

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:

- zgodność z poleceniem
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Zgodność z poleceniem

W ocenie zgodności z poleceniem bierze się pod uwagę elementy treści oraz elementy formy, które zostały zrealizowane w wypowiedzi, oraz jakość realizacji tych elementów.

Elementy treści. Realizację każdego z sześciu elementów treści ocenia się na skali 2–1–0 zgodnie z TABELĄ A.

TABELA A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści		2	1	0
1. Wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	R ⁺	teza jest jasna, zgodna z tematem ORAZ argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	teza nie jest w pełni poprawna, np. – teza nie jest w pełni zgodna z tematem ALBO argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu	brak tezy teza zawiera poważne usterki, np. – teza jest niezgodna z tematem – teza znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu – teza niejasna, trudna do wskazania wstęp niekomunikatywny
	W pełni poprawna teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki. Jeśli teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, może być zakwalifikowana maksymalnie na poziom 1.			
	A ⁺	wprowadzenie zgodne z tematem ORAZ ciekawe, oryginalne, zachęcające do czytania, np. w formie pytania lub cytatu	wprowadzenie nie jest w pełni poprawne, np. – wprowadzenie zgodne z tematem, ale schematyczne – bardziej typowe dla innego typu tekstu (np. rozprawki) – ciekawe, oryginalne, ALE odbiegające od tematu	brak wprowadzenia wprowadzenie niezgodne z tematem wprowadzenie niejasne wprowadzenie niekomunikatywne
	L ⁺	wstęp zgodny z tematem i treścią wypowiedzi ORAZ wskazujący cel/powód pisania listu	wstęp nie jest w pełni poprawny, np. – nie określa celu – określa cel/powód pisania listu, ALE odbiega od tematu – cel nie jest określony jasno – wstęp nie jest zgodny z treścią listu (np. zapowiada poparcie, a opisuje argumenty przeciwnie)	brak wstępu wstęp niezgodny z tematem wstęp niejasny wstęp niekomunikatywny
2. Pierwszy element tematu	R A L	wieloaspektowa ORAZ/ LUB pogłębiona realizacja elementu (np. wsparta przykładami, szczegółowo omówiona)	powierzchnowa realizacja elementu, wypowiedzi brak głębi, np. – zdający podaje tylko „listę” argumentów/cech/określeń, żadnego nie rozwijając/uzasadniając; – zdający odnosi się do 1-2 aspektów i omawia je niezbyt szczegółowo	brak wypowiedzi wypowiedź bardzo pobieżnie dotycząca tematu, np. zdający podaje tylko jeden argument/cechę/określenie, nie rozwijając go/jej wypowiedź nie jest komunikatywna wypowiedź nie jest związana z tematem / nie realizuje elementu
3. Drugi element tematu				
4. Trzeci element tematu				

<p>5. Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi</p>	<p>R A L</p>	<p>zakończenie zgodne z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; jeżeli zdający powtarza wstęp – czyni to innymi słowami</p>	<p>zakończenie nie jest w pełni zgodne z tematem ALBO treścią wypowiedzi</p> <p>zakończenie znacznie odbiega od tematu, ALE jest zgodne z treścią wypowiedzi</p> <p>zdający stosuje zakończenie schematyczne (sztampowe), np. ogranicza się do przeformułowania tezy</p> <p>zdający powtarza wstęp w zasadzie tymi samymi słowami</p>	<p>brak zakończenia</p> <p>zakończenie nie jest komunikatywne</p> <p>zakończenie nie jest zgodne z tematem</p> <p>zakończenie znacznie odbiega od tematu ORAZ nie jest zgodne z treścią wypowiedzi</p>
<p>6. Fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat</p>	<p>R A L</p>	<p>wypowiedź nie zawiera fragmentów odbiegających od tematu i/lub nie na temat</p>	<p>wypowiedź zawiera dłuższy fragment / nieliczne krótkie fragmenty odbiegające od tematu i/lub nie na temat</p>	<p>wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.</p>

* R – rozprawka; A – artykuł; L – list formalny

Elementy formy. Realizację każdego z czterech elementów formy ocenia się na skali 1–0 zgodnie z TABELĄ B.

TABELA B. Zgodność z poleceniem: elementy formy

Elementy formy	Forma	1	0
<p>1. Elementy charakterystyczne dla formy</p>	R	teza jest umiejscowiona we wstępie	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
	A	wypowiedź jest zatytułowana	
	L	wypowiedź zawiera odpowiedni zwrot rozpoczynający i odpowiedni zwrot kończący	
<p>2. Kompozycja</p>	R A L	wypowiedź cechuje widoczny zamysł kompozycyjny, wyrażający się w funkcjonalnie uzasadnionych proporcjach wstępu, rozwinięcia i zakończenia	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
<p>3. Segmentacja</p>	R A L	tekst jest uporządkowany; układ graficzny pracy (podział na akapity) jest merytorycznie uzasadniony	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.
<p>4. Długość pracy</p>	R A L	długość pracy mieści się w granicach 270–390 wyrazów	wypowiedź nie spełnia warunków określonych dla poziomu 1.

Uwaga: jedna usterka jest wystarczająca, żeby zakwalifikować pracę na 0 w danym podkryterium.

Jeżeli zdający tworzy wypowiedź w innej formie niż wskazana w temacie (np. pisze list zamiast rozprawki), praca jest kwalifikowana we wszystkich elementach formy na poziomie 0.

Ostateczną liczbę punktów za zgodność z poleceniem ustala się na podstawie oceny elementów treści i elementów formy, zgodnie z TABELĄ C.

TABELA C.

Elementy treści	Elementy formy		
	4	3-2	1-0
12	5 pkt	4 pkt	3 pkt
11-10	4 pkt	3 pkt	3 pkt
9-8	3 pkt	2 pkt	2 pkt
7-6	2 pkt	2 pkt	1 pkt
5-4	2 pkt	1 pkt	1 pkt
3-2	1 pkt	0 pkt	0 pkt
1-0	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo: za wypowiedź, w której elementy treści oceniono na 7, a elementy formy oceniono na 2, za zgodność z poleceniem przyznaje się 2 punkty.

Uszczegółowienia dotyczące oceniania elementów treści i elementów formy

ROZPRAWKA

Temat

W wielu krajach coraz więcej ludzi porzuca myśl o kupnie mieszkania na rzecz jego wynajmowania. Czy to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię dotyczącą tego zjawiska, odnosząc się do następujących aspektów:

- mobilność zawodowa
- więzi społeczne
- finanse.

Rozprawka to wypowiedź, w której zdający rozważa zagadnienie podane w poleceniu, przedstawiając argumenty, wspierając je dodatkowymi wyjaśnieniami oraz/lub przykładami. Ten typ rozprawki umożliwia zdającemu wyrażenie własnej opinii odnośnie problemu określonego w temacie wypowiedzi, bez konieczności przedstawienia dwustronnej argumentacji („za i przeciw”). W wypowiedzi należy natomiast uwzględnić wskazane w poleceniu aspekty.

Dobrze napisana rozprawka:

- zawiera we wstępie zgodną z tematem, jasno sformułowaną tezę, która zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
- w rozwinięciu omawia zagadnienie w sposób przejrzysty, logiczny; wszystkie argumenty przedstawione w rozwinięciu konsekwentnie wspierają postawioną tezę
- zawiera podsumowanie zgodne z tezą oraz argumentacją przedstawioną w rozwinięciu
- charakteryzuje się stylem formalnym.

Teza

1. Aby teza była uznana za w pełni zgodną z tematem, wymagane jest odniesienie się do kwestii mieszkania w wynajętym lokalu i/lub kupna własnego mieszkania oraz wyrażenie własnej opinii na ten temat, np. *Hoy en día, mucha gente opta por alquilar un piso en vez de comprarlo. En mi opinión, es la solución más conveniente en muchos aspectos.* Tezę, w której zdający wyraża swoją opinię na temat kupna mieszkania w celu wynajmowania go innym osobom, uznaje się za **odbiegającą od tematu** i jest ona kwalifikowana na poziom niższy, np. *Hay personas que compran una casa para alquilarla después a otros. A mi parecer, esta solución es beneficiosa en muchos aspectos.* Teza, w której zdający wyraża swoją opinię na temat sprzedaży mieszkania jest uznawana za **niezgodną z tematem**.
2. Teza musi zapowiadać oczekiwaną strukturę rozprawki, tj. zdający musi wyrazić swoją opinię, czy wynajmowanie mieszkania od kogoś lub kupno własnego mieszkania jest dobrym, czy złym pomysłem, np. *Mucha gente decide alquilar un apartamento en vez de comprar su propia casa. En mi opinión, esta solución tiene más ventajas que desventajas.*
3. Teza nie zapowiada oczekiwanej struktury rozprawki, jeśli jest pytaniem, które nie pozwala na określenie, jakie stanowisko zajmuje zdający, np. *¿Es una buena idea*

renunciar a comprar su propio piso y alquilarlo durante toda la vida? Uznaje się ją wtedy za odbiegającą od tematu.

4. Opisanie problemu, który jest tematem rozprawki, np. stwierdzenie, że w dzisiejszych czasach młodzi ludzie wolą mieszkać w wynajętym mieszkaniu niż je kupić, nie jest tezą, np. *Muchos jóvenes no tienen dinero para comprarse un piso, por consiguiente, deciden alquilarlo.*
5. We wstępie nie wymaga się uwzględnienia podanych w poleceniu aspektów.
6. Stanowisko wyrażone w tezie musi być spójne z treścią rozwinięcia rozprawki. Teza jest kwalifikowana jako „nie w pełni zgodna z argumentacją przedstawioną w rozwinięciu”, jeśli na przykład:
  - zdający pomija w rozwinięciu kwestie zasygnalizowane w tezie, np. uwzględnia w tezie dwa elementy tematu – mobilność zawodową oraz aspekt finansowy –, a w rozwinięciu omawia wszystkie trzy lub w tezie stwierdza, że wynajmowanie mieszkania ma dobre i złe strony, a w rozwinięciu nie odnosi się w ogóle do wad;
  - zdający wprowadza w rozwinięciu argumenty, które są sprzeczne z tezą (np. teza zapowiada omawianie pozytywnych stron wynajmowania mieszkania, a w rozwinięciu przedstawione są również negatywne strony mieszkania w wynajętym lokalu). Podanie argumentów sprzecznych z postawioną tezą jest akceptowane pod warunkiem, że zdający wskazuje na poglądy innych osób po to, żeby wyjaśnić, dlaczego się z nimi nie zgadza, np. *Muchas personas mayores no comparten mi opinión. Creen que renunciar a comprar su propio piso es irracional. No obstante, yo no estoy de acuerdo con ellos.*
7. Rozpatrując zgodność tezy z treścią pracy bierze się pod uwagę jej zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
8. Teza, w której kluczowe elementy są niekomunikatywne, jest kwalifikowana jako niezgodna z tematem, np. *Alquilar un piso en vez de comprar su propia vivienda tiene muchos pluses. / A mi parecer, rentar una vivienda es la mejor solución.*
9. Teza, w której komunikacja jest zakłócona w kluczowych elementach, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. *El alquiler de una vivienda tiene tanto sus ventajas como sus desventajas.*
10. Jeżeli zdający stawia dwie różne tezy, to taka teza jest traktowana jako trudna do wskazania.

En mi opinión, es mejor alquilar un piso en vez de gastar una fortuna en comprar uno propio.	teza zgodna z tematem, zapowiada oczekiwaną strukturę rozprawki
Muchas personas prefieren comprar un piso para alquilarlo después a otras personas. Yo no estoy de acuerdo.	teza odbiegająca od tematu
Muchas personas renuncian a comprar su propio piso y prefieren alquilar una vivienda.	brak tezy
En mi opinión, vender su propio piso es una buena idea.	teza niezgodna z tematem
Actualmente, los precios son más caros que son de lo que no hay. Por eso la idea de rentar un piso me parece fenomenal.	teza niekomunikatywna

Przykłady podane w powyższej tabeli zaczerpnięto z prac absolwentów. Zachowano w nich błędy.

Elementy tematu

Elementami są: (1) mobilność zawodowa, (2) więzi społeczne i (3) finanse.

(1) mobilność zawodowa

Realizując pierwszy element tematu, zdający może odnieść się do takich kwestii jak na przykład: możliwości podjęcia pracy / zmiany miejsca pracy / przekwalifikowania się / doskonalenia zawodowego w zależności od tego, czy się posiada własne mieszkanie, czy się je wynajmuje.

(2) więzi społeczne

Realizując drugi element tematu, zdający powinien odnieść się do kwestii kształtowania się więzi społecznych w zależności od tego, czy się posiada własne mieszkanie, czy się je wynajmuje, np. relacje z sąsiadami, możliwość poznania ciekawych ludzi.

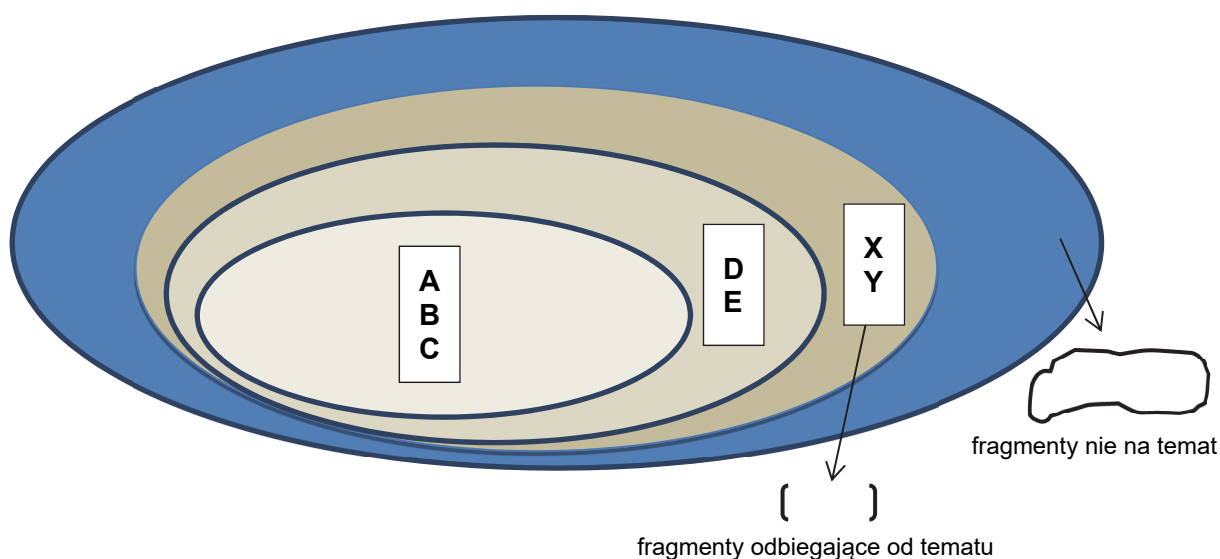
(3) finanse

Realizując trzeci element tematu zdający powinien odnieść się do kwestii np. kosztów utrzymania mieszkania w zależności od tego, czy się posiada własne mieszkanie, czy się je wynajmuje.

Zgodność z tematem

W wielu krajach coraz więcej ludzi porzuca myśl o kupnie mieszkania na rzecz jego wynajmowania. Czy to dobry pomysł? Napisz **rozprawkę**, w której wyrazisz swoją opinię dotyczącą tego zjawiska, odnosząc się do następujących aspektów: } „główka”

- mobilność zawodowa
  - więzi społeczne
  - finanse.
- } elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” i elementami tematu (A, B, C)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (D, E), np.
  - poczucie bezpieczeństwa lub brak poczucia bezpieczeństwa wynikające z faktu posiadania własnego mieszkania lub wynajmowania lokalu
  - wygoda wynikająca z możliwości aranżacji własnego mieszkania według swoich upodobań
  - niedogodności związane z wyposażeniem wynajmowanego mieszkania.

Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - ryzyko związane z wynajmowaniem komuś własnego mieszkania (bez nawiązania do elementów tematu).

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - zalety i/lub wady mieszkania na wsi / w mieście
  - opis miejsca zamieszkania (np. okolicy, pomieszczeń).

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie wyrazów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (D, E).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, to taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).
6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.
9. Jeżeli zdający nadaje tytuł rozprawce, nie bierze się go pod uwagę, oceniając pracę.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

1. Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.
2. Jeśli w rozwinięciu zdający podaje wady i zalety, a w podsumowaniu pisze, zgodnie z przedstawioną argumentacją, że jest więcej zalet/wad, to takie zakończenie jest akceptowane jako zgodne z treścią i tematem.

Przykład schematycznego zakończenia rozprawki
En conclusión, tanto alquilar un piso como comprar su propia vivienda tiene muchas ventajas.

ARTYKUŁ PUBLICYSTYCZNY

Temat

Telefony komórkowe stały się naszym nieodłącznym atrybutem, jednak wiele osób używa ich w przestrzeni publicznej w sposób przeszkadzający innym. Napisz **artykuł**, w którym:

- opisziesz incydent związany z niewłaściwym używaniem telefonu komórkowego mający miejsce w przestrzeni publicznej
- wyrazisz swoją opinię dotyczącą reakcji uczestników tego zdarzenia
- przedstawiś projekt akcji mającej na celu uświadomienie ludziom, że korzystanie z telefonu w niektórych sytuacjach może okazać się uciążliwe dla otoczenia.

W artykule publicystycznym zdający wyraża swoje stanowisko wobec problemu/zjawiska społecznego wskazanego w poleceniu. Celem artykułu jest rzeczowe przedstawienie omawianej kwestii. Artykuł może zawierać elementy opisu, sprawozdania, recenzji, komentarze odautorskie, ocenę faktów, elementy opinii oraz może również podejmować próbę kształtowania opinii czytelników.

Dobrze napisany artykuł:

- ma tytuł przyciągający uwagę czytelnika
- zawiera wstęp, w którym autor stara się zachęcić czytelnika do przeczytania tekstu, np. przywołując fakt lub anegdotę, sygnalizując temat artykułu w formie pytania, używając barwnego języka
- może zawierać pytania zachęcające czytelnika do dalszych rozważań na temat poruszony w tekście
- zawiera zakończenie, zgodne z treścią artykułu.

Wstęp

1. Aby wstęp był uznany za w pełni zgodny z tematem, zdający powinien nawiązać w nim np. do faktu używania telefonów komórkowych (do ich powszechności, dostępności itp.), do obowiązujących norm zachowania, do znaczenia społecznych kampanii reklamowych, do konfliktów międzyludzkich itp.
2. Nie jest wymagane odniesienie się do elementów tematu we wstępie artykułu.
3. Nie jest akceptowany wstęp, który nie nawiązuje w żaden sposób do problemu przedstawionego w temacie.

Elementy tematu

Elementami są: (1) opis incydentu związanego z niewłaściwym używaniem telefonu komórkowego, który miał miejsce w przestrzeni publicznej, (2) opinia piszącego dotycząca reakcji uczestników tego zdarzenia oraz (3) przedstawienie projektu akcji mającej na celu uświadomienie ludziom, że korzystanie z telefonu w niektórych sytuacjach może okazać się uciążliwe dla otoczenia.

(1) opis incydentu związanego z niewłaściwym używaniem telefonu komórkowego, który miał miejsce w przestrzeni publicznej

Wymagane jest, aby w wypowiedzi zdający opisał zdarzenie zaistniałe w przestrzeni publicznej, którego sprawca użył telefonu komórkowego w sposób niewłaściwy. Przez niewłaściwe użycie telefonu komórkowego w przestrzeni publicznej należy rozumieć postępowanie/zachowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami lub normami społecznymi, np. głośne słuchanie muzyki lub głośne i długie rozmowy telefoniczne w miejscach publicznych, używanie telefonu w miejscach, w których jest to zabronione (szpital, teatr itp).

Na opis zdarzenia mogą się składać na przykład:

- wskazanie czasu i miejsca zdarzenia (tramwaj, autobus, urząd, szkoła, ulica itp.)
- charakterystyka uczestników zdarzenia (zarówno sprawcy, jak i świadków zaistniałej sytuacji)
- opis zachowania / reakcji (w tym emocji) osób uczestniczących w zdarzeniu.

Jeżeli z całości pracy nie wynika, że do zdarzenia doszło w przestrzeni publicznej, to realizacja tego elementu tematu jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

(2) opinia piszącego dotycząca reakcji uczestników tego zdarzenia

Aby drugi element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest wyrażenie przez piszącego własnej opinii na temat reakcji uczestników zdarzenia. Z wypowiedzi musi jasno wynikać, co piszący sądzi o zachowaniu lub wypowiedziach uczestników: czy ocenia je pozytywnie, czy gani, czy uważa za nieadekwatne itp.

Akceptuje się wypowiedź, w której zdający wyraża opinię na temat własnej reakcji w przedstawionej sytuacji.

Sam opis zachowania, emocji i/lub słownych reakcji uczestników, bez wartościowania tych reakcji, nie jest realizacją tego elementu tematu.

(3) przedstawienie projektu akcji mającej na celu uświadomienie ludziom, że korzystanie z telefonu w niektórych sytuacjach może okazać się uciążliwe dla otoczenia

Aby trzeci element tematu został uznany za zrealizowany, wymagane jest przedstawienie konkretnego rozwiązania lub pomysłu na akcję społeczną, która mogłaby uświadomić ludziom, jak ważne jest używanie telefonu w przestrzeni publicznej w sposób niezakłócający spokoju osobom z otoczenia. Zdający powinien poinformować, jaki rodzaj akcji zamierza

przeprowadzić (np. emisja filmu reklamowego, wystawienie sztuki ulicznej, przeprowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży itp.) i w jaki sposób zamierza ją zrealizować (gdzie, kiedy, przy użyciu jakich środków, z kim itd.).

Jeżeli zdający ogranicza się do wymienienia różnych form akcji, nie przedstawiając żadnej z nich w sposób bardziej szczegółowy, to taka realizacja tego elementu polecenia jest kwalifikowana maksymalnie na poziom 1.

Zgodność z tematem

Telefony komórkowe stały się naszym nieodłącznym atrybutem, jednak wiele osób używa ich w przestrzeni publicznej w sposób przeszkadzający innym. Napisz **artykuł**, w którym:

- opisziesz incydent związany z niewłaściwym używaniem telefonu komórkowego mający miejsce w przestrzeni publicznej
- wyrazisz swoją opinię dotyczącą reakcji uczestników tego zdarzenia
- przedstawisz projekt akcji mającej na celu uświadomienie ludziom, że korzystanie z telefonu w niektórych sytuacjach może okazać się uciążliwe dla otoczenia.

} „główka”

} elementy tematu

1. Fragmenty wypracowania **zgodne z tematem**:

- ściśle związane z „główką” tematu i elementami tematu (A, B, C)
- ściśle związane z „główką”, ale niezwiązane z elementami tematu (D, E), np.
  - przedstawienie kampanii zachęcającej do używania telefonów komórkowych.
 Fragmenty D, E nie są uznawane za realizację elementów tematu.

2. Fragmenty wypracowania **odbiegające od tematu**:

- luźno związane z „główką” oraz przedstawiające argumenty niezwiązane z elementami tematu (X, Y), np.
  - znaczenie akcji społecznych niezwiązanych z używaniem telefonu.
 Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

Takie fragmenty są zaznaczone w pracy zdającego nawiasami kwadratowymi. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A.

3. Fragmenty wypracowania **nie na temat**:

- w żaden sposób nienawiązujące do „główki” tematu, np.
  - rozwój nowoczesnych technologii.
 Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

Takie fragmenty są otaczane „chmurką”. Jeśli występują w pracy, jest ona kwalifikowana na poziom 1 lub 0 zgodnie z punktem 6. w Tabeli A. Fragmenty te nie są uwzględniane w liczbie słów ani brane pod uwagę w ocenie zakresu i poprawności środków językowych.

4. Jeżeli w wypracowaniu występuje fragment (1–2 zdania), który mógłby zostać uznany za odbiegający od tematu lub nie na temat, ale w pracy pełni funkcję logicznego łącznika, uznaje się go za fragment zgodny z tematem (D, E).
5. Jeśli zdający konsekwentnie używa niewłaściwego wyrazu, który jest kluczowy dla pracy, ale argumenty pasują do tematu, taka realizacja danej części pracy jest kwalifikowana na poziom niższy (maksymalnie poziom 1).

6. Jeśli zdający realizuje jeden z elementów tematu we wstępie lub zakończeniu, to dany fragment pracy uznaje się za element rozwinięcia albo za część wstępu/zakończenia. Ten sam fragment pracy nie może być realizacją elementu tematu oraz częścią wstępu/zakończenia.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszczalne jest wydzielenie wstępu/zakończenia z dłuższego fragmentu i uznanie tego za dwie oddzielne części, ale wtedy segmentacja oceniana jest na 0.
8. Dłuższe niekomunikatywne fragmenty pracy traktuje się jako odbiegające od tematu.

Podsumowanie: właściwe i adekwatne do tematu zakończenie wypowiedzi

Rozpatrując zgodność zakończenia z treścią pracy, bierze się pod uwagę jego zgodność z rozwinięciem wypowiedzi.

Elementy charakterystyczne dla formy

Nie są akceptowane jako tytuł zwroty rozpoczynające listy, np. *Estimados señores*.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności i logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna, funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami lub akapitami i nie zawiera fragmentów, które są sprzeczne z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania.

2 pkt	Wypowiedź zawiera najwyżej 2 usterki w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
1 pkt	Wypowiedź zawiera od 3 do 5 usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.
0 pkt	Wypowiedź zawiera 6 lub więcej usterek w spójności ORAZ/LUB w logice na poziomie zdania i/lub akapitu i/lub całego tekstu.

Jeśli w pracy występuje dłuższy fragment (np. dłuższe zdanie lub 2–3 krótkie zdania), który jest niejasny/niekomunikatywny, przyznaje się 1 punkt; jeśli takich fragmentów jest więcej, przyznaje się 0 punktów.

Dodatkowe uwagi dotyczące oceniania spójności i logiki wypowiedzi

- Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
  - braku połączenia między częściami tekstu, np. odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
  - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania” z jednego czasu gramatycznego na inny)
  - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują zakłócenie komunikacji, np. sprawiają, że odbiorca gubi się, czytając tekst
  - przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/kontekstu tłumaczącego taką właśnie realizację danego podpunktu).
- Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
- Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
- Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się, czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
- Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
- Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.

7. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą” na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie i precyzję środków leksykalnych oraz struktur gramatycznych użytych w wypowiedzi.

4 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo szeroki zakres środków językowych • ogólna wysoka naturalność, różnorodność frazeologiczna oraz precyzja użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity
3 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • szeroki zakres środków językowych • dość liczne fragmenty charakteryzujące się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych • styl stosowny i jednolity LUB sporadyczne niedociągnięcia w stosowności i/lub jednolitości stylu
2 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • zadowalający zakres środków językowych • w pracy występuje kilka fragmentów charakteryzujących się naturalnością, różnorodnością frazeologiczną oraz precyzją użytych środków językowych, jednak w większości użyte są struktury o wysokim stopniu pospolitości • styl stosowny i jednolity LUB w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu
1 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczony zakres środków językowych • głównie struktury o wysokim stopniu pospolitości • w pracy występuje kilka fragmentów, których styl jest niestosowny i/lub które zaburzają jednolitość stylu LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych
0 pkt	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo ograniczony zakres środków językowych • wyłącznie struktury o wysokim stopniu pospolitości ALBO • zakres środków językowych uniemożliwiający zdającemu zrealizowanie polecenia • styl w znacznej mierze niestosowny i/lub niejednolity LUB styl niemożliwy do określenia ze względu na ograniczenia w zakresie środków językowych

Praca może otrzymać wskazaną w tabeli liczbę punktów, jeśli spełnia wszystkie wymogi określone dla danej kategorii punktowej. Jeśli spełnia je tylko częściowo, jest kwalifikowana na poziom niższy, np. praca, która charakteryzuje się szerokim zakresem leksyki, ale zadowalającym zakresem struktur gramatycznych, otrzymuje 2 punkty.

Pod pojęciem „bardzo szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się bardzo zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia.

Pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe.

Pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przez „naturalność” rozumie się charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń. Pod pojęciem „precyzji” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *simpático, interesante, bonito*, stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej (np. *volver a ver* zamiast *ver otra vez*; *trabaja de camarero* zamiast *trabaja como camarero*; *acaba de salir* zamiast *ha salido hace un rato*).

Przez „stosowność” stylu rozumie się dostosowanie przez zdającego środków językowych do wybranej formy wypowiedzi, celowość zastosowanych konstrukcji składniowych i jednostek leksykalnych. Styl niestosowny to np. styl zbyt metaforyczny lub zbyt bliski stylowi potocznemu w odmianie mówionej. Przez „jednolitość” stylu rozumie się konsekwentne posługiwanie się jednym, wybranym stylem. Mieszanie różnych stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne (tzn. czemuś służy). Styl uznaje się za niejednolity, jeżeli zdający miesza bez uzasadnienia różne style wypowiedzi, np. w tekście rozprawki występują fragmenty nazbyt potoczne, z wtrętami ze stylu urzędowego.

Do zakresu środków językowych zalicza się środki leksykalne oraz struktury gramatyczne użyte poprawnie lub z drobnymi błędami, np. ortograficznymi, pod warunkiem że zdający stosuje te struktury odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej, a kontekst, w którym ich użyto, jest jasny i zrozumiały dla odbiorcy, np. *El libro fue escrito a mediados de siglo pasado*.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne. Punkty przyznaje się zgodnie z poniższą tabelą.

Poprawność językowa (leksykalno-gramatyczna)	Poprawność zapisu (ortograficzna, interpunkcyjna)		
	sporadyczne błędy zapisu	dość liczne błędy zapisu	liczne LUB bardzo liczne błędy zapisu
sporadyczne błędy językowe	4 pkt	3 pkt	2 pkt
dość liczne błędy językowe	3 pkt	2 pkt	1 pkt
liczne błędy językowe	2 pkt	1 pkt	0 pkt
bardzo liczne błędy językowe	1 pkt	0 pkt	0 pkt

1. W razie wątpliwości w sytuacjach granicznych o zakwalifikowaniu pracy na poziom niższy lub wyższy decyduje „waga” błędów oraz ich wpływ na komunikację.
2. Błędy interpunkcyjne są traktowane jako mniej istotne niż błędy ortograficzne.
3. W wypowiedziach zdających ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią w przypadku bardzo licznych błędów językowych, które nie zakłócają komunikacji lub sporadycznie zakłócają komunikację, przyznaje się 1 punkt. Jeżeli błędy językowe są bardzo liczne i często zakłócają komunikację, przyznaje się 0 punktów.
Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
4. W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Oznaczanie błędów w wypowiedziach pisemnych

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego, stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

RODZAJ BŁĘDU	SPOSÓB OZNACZENIA	PRZYKŁAD
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	Marek <u>lubić</u> czekoladę.
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	Marek √ czekoladę.
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	Słońce (gżeje).
błąd językowy i ortograficzny w jednym wyrazie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	Słońce (gzać) w lecie.
błędy w spójności/logice	podkreślenie linią falistą	Założyłem kurtkę, <u>bo było gorąco.</u>
fragment odbiegający od tematu	objęcie nawiasami kwadratowymi	[Fragment odbiegający od tematu.]
fragment nie na temat	otoczenie ciągłą linią	{Fragment nie na temat.}
błędy interpunkcyjne	otoczenie zbędnego znaku kółkiem znak √ w kółku w miejscu brakującego znaku interpunkcyjnego	Było ciepło (,) i deszczowo. Zrobiłem to (√) ponieważ...

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.

Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów w każdym kryterium, jeżeli jest:
  - nieczytelna LUB
  - całkowicie niezgodna z poleceniem/tematem LUB
  - niekomunikatywna dla odbiorcy LUB
  - odtworzona z podręcznika lub innego źródła (nie jest wówczas uznawana za wypowiedź sformułowaną przez zdającego).
2. Praca napisana niesamodzielnie, np. zawierająca fragmenty odtworzone z podręcznika, lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane z arkusza egzaminacyjnego lub od innego zdającego, jest powodem do unieważnienia części pisemnej egzaminu z języka obcego. W przypadku stwierdzenia podczas przeprowadzania egzaminu lub podczas sprawdzania pracy egzaminacyjnej niesamodzielnego rozwiązywania przez zdającego zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym dyrektor komisji okręgowej, w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, unieważnia zdającemu część pisemną egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.
3. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż **240** wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryterium zgodności z poleceniem. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
4. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach oznacza się błędy.
5. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), przyznaje się 0 punktów w każdym kryterium.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium zgodności z poleceniem, we wszystkich pozostałych kryteriach można jej również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. W ocenie poprawności środków językowych nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych oraz interpunkcyjnych w wypowiedziach zdających, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzania egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu maturalnego w danym roku szkolnym* (takie błędy nie są oznaczane w pracy zdającego). Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracach zdających z dysleksją, z dysgrafią i z dysortografią to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności środków językowych. Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także w ocenie prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
8. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *película, banda*, np. *la telenovela "M jak miłość"*.
Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *He leído Nowe Horyzonty*. – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie jest

- podkreślane linią falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.
9. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych oraz za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.
  10. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
  11. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *en casa* (2 wyrazy), *por esos chicos* (3 wyrazy), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 de enero de 2015* (5 wyrazów), *1780* (1 wyraz).
2. Jako jeden wyraz liczone są
  - wyrazy łączone dywizem
  - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *sms*, *s.f.*
  - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
3. Cyfry rzymskie traktuje się jak pozostałe cyfry i liczby, np. *XX* = 1 wyraz, *el siglo XX* = 3 wyrazy.
4. Adres i podpis nie są liczone w liście.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w internecie (np. „bużki”).
6. Bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu, np. *Ayer perdí el teléfono en sklep obuwniczy.* – 7 wyrazów.